

Sygn. akt: I C 40/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2024 r.

Sąd Rejonowy w Strzelcach Kraj. w I Wydziale Cywilnym

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Robert Słabuszewski

Ławnicy:

Protokolant: sekr. sąd. Katarzyna Augustyniak

po rozpoznaniu dnia 31 stycznia 2024 r. na rozprawie

sprawy z powództwa: M. Z.

E. Z.

M. W.

K. P. (1)

przeciwko: (...) S.A. V. (...) w W.

o zapłatę 28.140,00 zł, o zapłatę 28.140,00 zł, o zapłatę 25.980,00 zł, o zapłatę 28.140,00 zł

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. na rzecz powoda **M. Z.** kwotę 28.140,00 zł (dwadzieścia osiem tysięcy sto czterdzieści złotych zero groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

- od kwoty 20.000,00 zł od dnia 13.11.2020 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 8.140,00 zł od dnia 24.03.2021 r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałej części powództwo M. Z. oddala,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda M. Z. kwotę 5.024,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.600,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty,

IV. zasądza od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. na rzecz powódki **E. Z.** kwotę 28.140,00 zł (dwadzieścia osiem tysięcy sto czterdzieści złotych zero groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

- od kwoty 20.000,00 zł od dnia 13.11.2020 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 8.140,00 zł od dnia 24.03.2021 r. do dnia zapłaty,

V. w pozostałej części powództwo E. Z. oddala,

VI. zasądza od pozwanego na rzecz powódki E. Z. kwotę 5.024,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.600,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za

opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty,

VII. zasądza od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. na rzecz powódki **M. W.** kwotę 25.980,00 zł (dwadzieścia pięć tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt złotych zero groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 03.01.2020 r. do dnia zapłaty,

VIII. w pozostałej części powództwo M. W. oddala,

IX. zasądza od pozwanego na rzecz powódki M. W. kwotę 5.416,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.600,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty,

X. zasądza od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. na rzecz powódki **K. P. (1)** kwotę 28.140,00 zł (dwadzieścia osiem tysięcy sto czterdzieści złotych zero groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 03.01.2020 r. do dnia zapłaty,

XI. w pozostałej części powództwo K. P. (1) oddala,

XII. zasądza od pozwanego na rzecz powódki K. P. (1) kwotę 5.024,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.600,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty,

XIII. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Strzelcach Kraj. kwotę 6.381,66 zł (sześć tysięcy trzysta osiemdziesiąt jeden złotych sześćdziesiąt sześć groszy) tytułem zwrotu wydatków sądowych, z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty.

Robert Słabuszewski

Sygn. akt: IC 40/21

UZASADNIENIE

Powodowie M. Z., E. Z., M. W. i K. P. (1) złożyli w dniu 05 lutego 2021 r. (k. 3) pozew przeciwko (...) Spółka Akcyjna V. (...) z siedzibą w W. o zapłatę kwot:

- 28.140,00 zł na rzecz powoda M. Z. tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 7 listopada 2020 r. do dnia zapłaty i zasądzenie na rzecz powoda M. Z. kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł;

- 28.140,00 zł na rzecz powódki E. Z. tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 7 listopada 2020 r. do dnia zapłaty i zasądzenie na rzecz powódki E. Z. kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w raz opłatą skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł;

- 25.980,00 zł na rzecz powódki M. W. tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 28 grudnia 2019 r., do dnia zapłaty i zasądzenie na rzecz powódki M. W. kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w raz opłatą skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł;

- 28.140,00 zł na rzecz powódki K. P. (1) tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 28 grudnia 2019 r. do dnia zapłaty i zasądzenie na rzecz powódki K. P. (1) kosztów procesu, w tym

kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w raz opłatą skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł.

W uzasadnieniu wskazali, że w dniu 21 grudnia 2018 r. w miejscowości N. B. prowadząc samochód marki V. (...) o nr. rej. (...) stracił panowanie nad pojazdem, po czym uderzył w przydrożne drzewo w wyniku czego on i krewny powodów K. P. (2) doznając obrażeń wielonarządowych ponieśli śmierć na miejscu. Prokuratura Rejonowa w Strzelcach Kraj. w sprawie PR Ds. (...)2018 prowadziła śledztwo o czyn z art. 177 § 2 k.k. Pojazd sprawcy zdarzenia posiadał ubezpieczenie w zakresie OC w pozwanej spółce.

Pozwany wypłacił dotychczas:

- M. Z. kwotę 1.860,00 zł uznając roszczenie do wysokości 6.200,00 zł i przyczynienie się na poziomie 4.340,00 zł, tj. 70% przyczynienia się. Powód domaga się kwoty 40.000,00 zł zadośćuczynienia uznając przyczynienie na poziomie 25% co składa się na kwotę 28.340,00 zł roszczenia głównego.

- E. Z. kwotę 1.860,00 zł uznając roszczenie do wysokości 6.200,00 zł i przyczynienie się na poziomie 4.340,00 zł, tj. 70% przyczynienia się. Powódka domaga się kwoty 40.000,00 zł zadośćuczynienia uznając przyczynienie na poziomie 25% co składa się na kwotę 28.340,00 zł roszczenia głównego.

- M. W. kwotę 4.020,00 zł uznając roszczenie do wysokości 13.400,00 zł i przyczynienie się na poziomie 9.380,00 zł, tj. 70% przyczynienia się. Powódka domaga się kwoty 40.000,00 zł zadośćuczynienia uznając przyczynienie na poziomie 25% co składa się na kwotę 25.980,00 zł roszczenia głównego.

- K. P. (1) kwotę 1.860,00 zł uznając roszczenie do wysokości 6.200,00 zł i przyczynienie się na poziomie 4.340,00 zł, tj. 70% przyczynienia się. Powódka domaga się kwoty 40.000,00 zł zadośćuczynienia uznając przyczynienie na poziomie 25% co składa się na kwotę 28.340,00 zł roszczenia głównego.

Żądanie powodów zostało określone na poziomie po 40.000 złotych i uwzględnia 25% przyczynienia się, co składa się na kwotę 30.000 zł żądania pomniejszoną o kwoty dotychczas przez pozwane Towarzystwo wypłacone.

Odsetek powodowie żądają od dnia następnego po dniu wydania ostatecznej decyzji w sprawie (k. 3-14).

Pozwany – (...) Spółka Akcyjna V. (...) z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew wnosił o oddalenie powództw w całości oraz o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kwoty 17 zł tytułem uiszczonej opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty zgodnie z treścią art. 98 § 1¹ k.p.c.

Pozwany w uzasadnieniu wskazał, iż podstawę powództw stanowi zdarzenie z dnia 21 grudnia 2018 r. w wyniku którego zmarł K. P. (2) - wnuk i brat powodów. Posiadacz pojazdu, którego pasażerem był K. P. (2), był objęty przez pozwanego ochroną ubezpieczeniową z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Po zgłoszeniu szkody pozwany przeprowadził kompleksowe postępowanie likwidacyjne; w wyniku poczynionych ustaleń wydana została decyzja o przyznaniu zadośćuczynienia na rzecz powodów w wysokości:

- 6.200,00 zł na rzecz M. Z.;

- 6.200,00 zł na rzecz E. Z.;

-13.400,00 zł na rzecz M. W.;

-6.200,00 zł na rzecz K. P. (1).

Powyższe kwoty zostały umniejszone w związku z uznaniem przez pozwanego przyczynienia się K. P. (2) do zaistnienia zdarzenia w 70%.

W ocenie pozwanego powodowie nie udowodnili, że wskutek śmierci K. P. (2) doznali szkody niemajątkowej uzasadniającej przyznanie im dodatkowych kwot wskazanych w pozwie tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Natomiast pozwany na etapie postępowania likwidacyjnego szkody wziął pod uwagę wszelkie okoliczności sprawy i na tej podstawie wydał decyzję (k. 95-100).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 21 grudnia 2018 r. w miejscowości N. B. prowadząc samochód marki V. (...) o nr. rej. (...) stracił panowanie nad pojazdem, po czym uderzył w przydrożne drzewo, w wyniku czego on i krewny powodów K. P. (2), doznając obrażeń wielonarządowych, ponieśli śmierć na miejscu.

Prokuratura Rejonowa w Strzelcach Krajeńskich nadzorowała a następnie umorzyła śledztwo w sprawie PR Ds. (...).2018 o czyn z art. 177 § 2 k.k. oraz o czyn z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii wobec śmierci sprawcy, tj. na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k.

Bezpośrednią przyczyną zgonu K. P. (2) były bardzo rozległe obrażenia wielomiejscowe.

Kierujący pojazdem S. B. w chwili zdarzenia znajdował się pod wpływem 9 - (...)9 tetrahydrokannabinolu w stężeniu 1ng/31 (głównie kannabinoid występujący w haszyszu i marihuanie, wykazujący silne działanie psychotropowe) oraz kwas 11-N-9 (...)9-karboksyłowy (9-karboksy - (...)) w stężeniu 5,9 (...), tj. aktywnego związku czynnego, co nie przekroczyło granicy 2,5ng/ml co pozwoliło stwierdzić że S. B. w chwili zdarzenia znajdował się w stanie po użyciu kannabinoidów - środka działającego podobnie do alkoholu. We krwi S. B. nie stwierdzono obecności alkoholu etylowego.

Stwierdzone stężenia przekracza poziomy naturalnych substancji aktywnych wpływało negatywnie na funkcje fizjologiczne ośrodkowego układu nerwowego, będącego w tym wypadku upośledzonym. Nie można jednoznacznie stwierdzić w jakim zakresie te funkcje były ograniczone i jak dalece przyczyniły się do zaistnienia wypadku. W warunkach zdarzenia (nagle zdarzenie, warunki atmosferyczne, pora nocna, ryzyko nadmiernego oślepienia światłami mijanych pojazdów) - w takich warunkach (...) nawet w niskim stężeniu wyrażał się niewątpliwie co najmniej w trzech elementach - ograniczał pełną fizjologiczną funkcję wzroku, znosił w części samokontrolę, wydłużał adaptację kierującego do warunków jazdy.

We krwi K. P. (2) w chwili zdarzenia stwierdzono obecność alkoholu etylowego w ilości 0,4 promila. Niewysokie wyniki należy raczej odnieść do tzw. alkoholu powstałego w wyniku przemian pośmiertnych i w związku z tym należy przyjąć, że w chwili śmierci badany nie znajdował się pod wpływem zewnątrzpochodnego alkoholu etylowego.

Na miejscu zdarzenia w lewej kieszeni kurtki K. P. (2) ujawniono folię aluminiową zawiniętą w kulkę, wewnątrz której znajdował się susz roślinny koloru zielono-brązowego, stanowiący środek odurzający w postaci ziela konopi innych niż włókniste potocznie zwanych marihuaną.

Do wypadku doszło w następstwie niedostosowania prędkości do panujących warunków drogowych (zachmurzenie całkowite, zimowy poranek 21 grudnia, godz. około 7:30, mokra nawierzchnia drogi, brak sztucznego oświetlenia na drodze, teren niezabudowany, ograniczenie prędkości do 40 km/h) przez kierującego pojazdem S. B., który utracił panowanie nad pojazdem, wpadł w poślizg, zjechał na przeciwległy pas ruchu a następnie na pobocze, gdzie górną częścią pojazdu uderzył w drzewo, co doprowadziło do jego śmierci i śmierci pasażera K. P. (2). Prędkość z jaką poruszał się pojazd przed wypadkiem znacznie przekraczała dozwoloną prędkość na tym odcinku. Nie ma podstaw do przyjęcia, że zdarzenia przyczyniło się działanie osób trzecich w tym innych uczestników ruchu drogowego. Główną przyczyną zdarzenia była nadmierna, znacznie przekraczająca dopuszczalną i niebezpieczna prędkość jazdy kierującego V. (...) S. B.

Stan techniczny samochodu V. (...) nie wykluczone, że mógł pozostać w związku z przyczynowym z zaistniałym wypadkiem z uwagi na nadmierne i nierównomiernie zużyte ogumienie kół przednich - jednak czynnikiem który bezpośrednio doprowadził do zdarzenia była nadmierna prędkość z jaką prowadził pojazd kierujący nim S. B.. Z uwagi na sposób uderzenia V. (...) w przeszkodę – drzewo, na skutki zdarzenia nie miał zasadniczo wpływ fakt niezapięcia przez uczestników zdarzenia pasów bezpieczeństwa. Zapięcie pasów mogło wręcz zwiększyć zakres uszkodzeń ich ciał.

Pozwany uznał swoją odpowiedzialność co do zasady i przyznał zadośćuczynienie w kwocie:

- 6.200,00 zł na rzecz M. Z.,

- 6.200,00 zł na rzecz E. Z.,

- 13.400,00 zł na rzecz M. W.,

- 6.200,00 zł na rzecz K. P. (1),

Po czym wypłacił powodom 30% tych kwot, przyjmując 70% przyczynienia K. P. (2) do powstania i zakresu szkody z uwagi na jazdę z kierowcą będącym po użyciu marihuany oraz bez zapiętych pasów bezpieczeństwa.

Dowód: akty USC - 25-29,

karta zgonu - k. 30,

kopia dowodu osobistego - k. 32-33,

polisa - k. 34-36,

kopia dowodu rejestracyjnego - k. 37,

zawiadomienie o wszczęciu śledztwa - k. 38,

wniosek - k. 39, 43-45,

postanowienie - k. 40-41, 42, 45-46, 48-49, 50-52, 53,

opinia sądowo-lekarska - k. 47,

wezwanie - k. 54-55, 69-71, 73-75,

oświadczenie - k. 56-57, 64-65,

pismo - k. 58-59, 62-63,

dokumentacja likwidacji szkody - k. 60-62, 66-68, 72, 76-77,

odpis KRS - k. 104-109,

akta szkody – k. 95,

opinie biegłych - k. 204-220, 263-267, 473-477,

K. P. (2) był wnukiem M. Z. i E. Z. oraz K. P. (1) i bratem M. W..

W chwili śmierci K. P. (2) miał 21 lat.

Mieszkał z rodzicami i babcią K. P. (1) w L.. Dziadkowie E. Z. i M. Z. mieszkają w D..

K. P. (2) był kawalerem. Nie miał dzieci. Okresowo pracował za granicą. Był zawodowym kierowcą - utrzymywał kontakt z rodziną, odwiedzał dziadków. Poza domem był 3,5 miesiąca. Do Polski miał przyjechać 21 grudnia 2018 r. jednak z tęsknoty za rodziną zjechał 20 grudnia 2018 r. ok. 23:30. Rano wraz z kolegą S. B. miał jechać na zakupy i po prezenty świąteczne do G. W.. i do S. Krajeńskich.

K. P. (2) był spokojny, uczynny. Był emocjonalnie związany z siostrą M.. Gdy byli dziećmi dzielili wspólnie pokój. Woził ją samochodem, bo jako pierwszy zrobił prawo jazdy, skręcał meble, kładł panele itp. Po ślubie siostra przeprowadziła się do O.. Najwięcej pomagał jej w urządzeniu się w wynajmowanym mieszkaniu. K. P. (2) pomagał też babci K. P. (1) w gospodarstwie przy kurach, kaczkach, gdy je hodowała. Gdy dziadek M. potrzebował pomocy - K. zawsze przyjeżdżał i mu pomagał.

K. był duszą towarzystwa, był bardzo przyjacielski, wesoły, był bardzo żartobliwy, pomocny, rodzinny. Był „pieszczochem”, lubił podejść do babci i ją wycalać. Był wychowywany przy mamie.

Wyjazd za granicę nie osłabił relacji rodzinnych. K. dzwonił do domu codziennie, także do babci i do siostry. Rodzina codziennie miała z nim kontakt. Babcia do niego dzwoniła, pisali na M., W., wysyłał zdjęcia, wszystkiego, np. co zrobił na obiad, pytał czy kupił dobry proszek, przysyłał zdjęcia jak rozkładał meble itp.

Rodzina zmarłego żyła zgodnie. Dom K. był bardzo rodzinny, tętniący życiem, rodzina się szanowała, kochała. Panowała luźna, ale rodzinna atmosfera. Święta rodzina spędzała razem. K. w Wigilię miał urodziny.

K. P. (2) z dziadkiem M. i babcią E. widywał się często, jeździł do nich raz w tygodniu, odwiedzał ich w Ś. - babcia akurat wtedy ma imieniny. Na Ś. przebierał się za M.. Z dziadkami rozmawiał na różne tematy, pomagał im w pracach przydomowych. Nawet jak wyjechał za granicę to miał z dziadkami kontakt telefoniczny.

E. Z. była emocjonalnie związana z wnukiem, łączyły ich wzajemne serdeczne rodzinne relacje. Z powodu śmierci wnuka powódka odczuła stratę znaczącej więzi, tęskniła za zmarłym. Na skutek śmierci została naruszona struktura rodziny powódki co było przyczyną znaczącego bólu i cierpienia psychicznego. W aktualnym stanie psychicznym powódki nie ma konieczności podejmowania przez nią psychoterapii, żałoba została zakończona a wyrażany smutek i żal po stracie wnuka jest zwyczajową reakcją na wspomnienie osoby zmarłej. W aktualnym stanie zdrowia powódki nie wymaga zastosowania leczenia farmakologicznego albowiem nie ma ku temu przesłanek medycznych.

M. Z. był również emocjonalnie związany z wnukiem, reakcją na zdarzenie był wstrząs emocjonalny związany z doświadczeniem silnych negatywnych emocji. Na skutek zdarzenia w sposób znaczący został naruszony dobrostan psychiczny powoda. Żałoba była na tyle nietypowa, że rozpoczęła się od wydarzenia o charakterze nagłym i niespodziewanym. Śmierć wnuka spowodowała kryzys psychiczny i nasilone cierpienie psychiczne w porównaniu z tradycyjnie rozumianą żałobą. W aktualnym stanie psychicznym powoda nie ma konieczności podejmowania przez niego psychoterapii, żałoba została zakończona a wyrażany smutek i żal po stracie wnuka jest zwyczajową reakcją na wspomnienie osoby zmarłej. W aktualnym stanie zdrowia powód nie wymaga zastosowania leczenia farmakologicznego albowiem nie ma ku temu przesłanek medycznych.

M. W. - siostra K. P. (2), pracowała jako sprzedawca, aktualnie nie pracuje, z powodu Polskiego Ładu jej pracodawcy nie stać na utrzymanie jej jako pracownika. Mąż pracuje za granicą. Powódka była silnie związana ze zmarłym tragicznie bratem. Łączyły ją wzajemne, serdeczne, rodzinne relacje, jak pomiędzy kochającym bratem i siostrą. Rodzeństwo dzieliło ze sobą pokój przez długi czas, wzajemnie się wspierało i pomagało. Zmarły był wyjątkową osobą dla powódki, był świadkiem na jej ślubie. Strata jest dla powódki tym bardziej krzywdząca, że K. P. (2) był jedynym z rodzeństwa powódki. Pustki po nim powódka nie jest w stanie nikim zapełnić, cierpienie psychiczne po śmierci brata było znaczne. Żałoba powódki była o tyle nietypowa, że rozpoczęła się od wydarzenia o charakterze nagłym i niespodziewanym. U powódki wystąpiła ostra reakcja na stres. Traumatyczny charakter straty spowodował kryzys psychiczny i nasilone cierpienie psychiczne powódki w porównaniu z tradycyjnie rozumianą żałobą. W aktualnym stanie psychicznym powódki nie ma konieczności podejmowania przez nią psychoterapii. Powódka

skorzystała z pomocy psychologa zaraz po zdarzeniu, kiedy doświadczyła kryzysu psychicznego. Aktualnie żałoba została zakończona a wyrażany smutek i żal po stracie wnuka jest zwyczajową reakcją na wspomnienie osoby zmarłej. W aktualnym stanie zdrowia powódki nie wymaga zastosowania leczenia farmakologicznego albowiem nie ma ku temu przesłanek medycznych.

K. P. (1) ma 81 lat, od 24 lat jest wdową, teraz ma siedmioro wnuków, od urodzenia K., który urodził się w Wigilię (a mąż jej zmarł w grudniu) K. wypełnił pustkę po śmierci jej męża. Powódka była związana ze zmarłym wnukiem. Łączyły ją wzajemne serdeczne, rodzinne relacje. Miały one typowy dla charakteru jak dla członków rodziny - oparte na miłości, przywiązaniu. Na skutek dramatycznej, nagłej śmierci wnuka nieodwracalnie została naruszona struktura rodziny powódki, co było przyczyną bólu i cierpienia psychicznego. Żałoba powódki była o tyle nietypowa, że rozpoczęła się od wydarzenia o charakterze nagłym i niespodziewanym. U powódki wystąpiła ostra reakcja na stres. Traumatyczny charakter straty spowodował kryzys psychologiczny i nasilone cierpienie psychiczne powódki w porównaniu z tradycyjnie rozumianą żałobą. W aktualnym stanie psychicznym powódki nie ma konieczności podejmowania przez nią psychoterapii. Aktualnie żałoba została zakończona a wyrażany smutek i żal po stracie wnuka jest zwyczajową reakcją na wspomnienie osoby zmarłej. W aktualnym stanie zdrowia powódki nie wymaga zastosowania leczenia farmakologicznego albowiem nie ma ku temu przesłanek medycznych.

K. P. (2) pochowany jest na cmentarzu w D.. Powodowie bardzo często jeżdżą na cmentarz, modlą się za zmarłego. Co miesiąc 21 dnia każdego miesiąca odprawiana jest msza w jego intencji. K. zostawił po sobie olbrzymią pustkę. Powodowie popadli w stan apatii, odczuwają nieustanny niepokój, lęk, obniżenie nastroju, nie widzą sensu życia a ich motywacja do przezwyciężania trudności życia codziennego znacznie obniżyła się. Do dziś nie mogą pogodzić się ze śmiercią K..

W domu rodzinnym K. pozostał jego pokój, który jest od tragicznego dnia niezmieniony. Pojawił się w nim ołtarzyk w postaci zdjęcia dwóch i elektronicznych zniczy. Co roku w dniu jego urodzin, na Wigilię Bożego Narodzenia jest zostawiane dodatkowe puste miejsce dla niego.

Dowód:

recepta - k. 78,

zeznania świadków:

A. P. - k. 158-162,

I. K. - k. 162,

J. Z. (1) - k. 162-163,

J. R. - k. 163-164,

S. W. - k. 164,

R. W. - k. 164-165,

A. M. - k. 165-166,

J. Z. (2) - k. 166-167,

K. N. - k. 167-168,

P. Z. - k. 175-176,

przesłuchanie powodów:

M. W. - k. 177-179,

K. P. (1) - k.179-180,

M. Z. - k. 180,

E. Z. - k. 180-181,

zaświadczenie - k. 301-302,

opinia sądowo-psychiatryczna - k. 306-369,

Sąd zważył, co następuje:

Powództwa M. Z., E. Z., M. W. i K. P. (1) okazały się zasadne.

Sąd uznał za wiarygodne dokumenty i opinie biegłych. Biegli dokonali badania powodów, zapoznali się z pełną dokumentacją. Wnioski opinii wynikają z ich treści. Biegli posiadają wykształcenie i doświadczenie zawodowe przydatne dla sporządzenia opinii. Nie były one kwestionowane.

Za wiarygodne uznano zeznania świadków i wyniki przesłuchania powodów, aczkolwiek niektóre twierdzenia świadczą raczej o wypieraniu pewnych faktów, np. co do tego, że powodom nie wiadomo nic o tym, aby kierujący był pod wpływem narkotyków, albo K. P. (2) miał cokolwiek wspólnego z narkotykami (marihuana), podczas gdy wynika to jednoznacznie z dokumentacji w sprawie karnej (opinie, protokoły, postanowienie o umorzeniu).

Okoliczności (w zakresie ustalonym w sprawie karnej) oraz odpowiedzialność pozwanego co do zasady są w tej sprawie niesporne.

Spór sprowadza się do dwóch kwestii:

- wysokości należnego zadośćuczynienia,
- przyczynienia K. P. (2), a właściwie jego zakresu (25% albo 70%).

Zgodnie z art. 24 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny (§ 1).

Jeżeli skutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych (§ 2).

Przepisy powyższe nie uchybiają uprawnieniom przewidzianym w innych przepisach, w szczególności w prawie autorskim oraz w prawie wynalazczym (§ 3).

Zgodnie z art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

W chwili wypadku i śmierci wnuka i brata powodów obowiązywał już art. 446 § 4 k.c. (wypadek miał miejsce w dniu 21.12.2018 r., zaś przepis ten wszedł w życie w dniu 03.08.2008 r. na podstawie ustawy z dnia 30.05.2008 r., Dz. U. z 2008 r. Nr 116, poz. 731).

Zgodnie z tym przepisem sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Kompensacie podlega doznana krzywda, a więc w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. W wyroku SA w Lublinie z dnia 18 października 2012 r. (I ACa 458/12, LEX nr 1237237) uznano, że na rozmiar krzywdy podlegającej kompensacie na podstawie art. 446 § 4 k.c. mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem jego odejścia (np. nerwicy, depresji), rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy oraz wiek pokrzywdzonego. Natomiast w wyroku SN z dnia 12 września 2013 r. (IV CSK 87/13, LEX nr 1383297) podkreślono, że krzywda wywołana śmiercią współmałżonka jest jedną z najbardziej dotkliwych i najmocniej odczuwalnych z uwagi na rodzaj i siłę więzów rodzinnych oraz rolę pełnioną przez niego w rodzinie, a poczucie krzywdy, wynikające z osobistego żalu, bólu, osamotnienia, cierpienia i bezradności, może powiększać świadomość, że na jednego małżonka spada cały ciężar opieki duchowej i materialnej, wychowania i odpowiedzialności za małoletnie dzieci.

Zadośćuczynienie za krzywdę jest dodatkowym roszczeniem, którego można żądać obok odszkodowania, określonego w art. 446 § 3 k.c., i nie jest ono rodzajowo odmienne od zadośćuczynienia za krzywdę, o jakim stanowią art. 445 i 448 w zw. z art. 23 i 24 k.c. (por. wyrok SN z dnia 28 sierpnia 2013 r., V CSK 361/12, LEX nr 1391374).

Ustalając wysokość należnego zadośćuczynienia Sąd miał na względzie następujące okoliczności:

1. długotrwałość i stopień cierpień po utracie osoby najbliższej – w szczególności okoliczność, iż mimo upływu ponad 6 lat u powodów nadal utrzymuje się stan żalu i smutku związany ze śmiercią K. P., szczególnie przy okazji świąt, spotkań rodzinnych, ponadto w początkowym okresie istniała znaczna intensywność przykrych przeżyć. Powodowie modlą się za zmarłego, zamawiają w jego intencji msze, odwiedzają grób zmarłego. Przy wigilijnym stole zawsze przygotowane jest puste miejsce dla zmarłego z przewieszonym jego swetrem. Zostawili niezmienny pokój zmarłego, gdzie postawili „ołtarzyk” ze świecami.
2. konsekwencje dla sfery psychicznej – zerwanie więzi emocjonalnej z osobą najbliższą, naruszenie dobrostanu emocjonalnego oraz psychicznego w związku z żałobą, dokładnie opisane w opinii biegłych.
3. wiek powodów oraz wiek zmarłego wnuka i brata – w tym zakresie należy uznać, że zmarła osoba młoda; powodowie jeszcze długo powinni cieszyć się towarzystwem i wsparciem wnuka i brata; wypadek pozbawił M. Z. i E. Z., wsparcia wnuka w codziennym życiu, możliwości wspólnego przeżywania kolejnych etapów życia wnuka (ślub, narodziny prawnuków, biorąc pod uwagę wiek wnuka, itp.) i wspólnej starości i odpoczynku w wieku emerytalnym. To samo – w jeszcze większym stopniu - dotyczy wspólnie zamieszkałej babci zmarłego (K. P.). Zmarły pozbawił M. W. nie tylko pomocy problemach banalnych (skręcanie mebli, kładzenie paneli), ale też wsparcia duchowego - rodzeństwo wspierało się wzajemnie, zwierzało sobie ze swoich trosk.
4. stopień pokrewieństwa – zmarły był wnukiem M. Z., E. Z., K. P. (1) oraz bratem M. W.. Pokrewieństwo – zarówno w linii prostej (wnuk) jak i bocznej (brat) jest tego samego (drugiego) stopnia.
5. charakter relacji rodzinnych i intensywność kontaktów, które za życia zmarłego były dobre. Powodowie i zmarły wspólnie spędzali czas, wszystkie święta i uroczystości rodzinne. Powódka K. P. (1) mieszkała ze zmarłym. M. W. przed ślubem aż do jej przeprowadzki dzieliła pokój z K.. Powodowie M. i E. Z. wprawdzie nie mieszkali z K. P. (2), ale widywali się często (raz w tygodniu), wcześniej spędzał u dziadków ferie i wakacje.
6. przerwanie więzi rodzinnych, zakłócenie normalnego funkcjonowania rodziny – śmierć K. P. (2) była zaskoczeniem, zdarzeniem wyjątkowym i nienaturalnym, postawiła powodów w obliczu nowych problemów.

7. sposób przeżywania żałoby, szczególnie w początkowym okresie. W tym zakresie należy stwierdzić, że co do zasady żałoba przebiegła typowo i nie była powikłana patologicznie.

Mając powyższe argumenty na uwadze za adekwatne do zakresu krzywdy wyrządzonej wypadkiem ze skutkiem śmiertelnym Sąd uznał zadośćuczynienie w kwocie po 50.000,00 zł na rzecz każdego z powodów.

Oczywiście żadna kwota nie jest w stanie pokryć krzywdy, jaka wiąże się z utratą osoby najbliższej. Oczywiście jest też, że gdyby zapytać powodów, jaką kwotę byliby skłonni wydać na przywrócenie życia brata i wnuka, gdyby było to możliwe, to wskazałyby zapewne kwotę znacznie większą. Oczywiście jest wreszcie, że życie ludzkie nie ma ceny wyznaczonej w pieniądzu, podobnie jak cierpienie wynikające ze straty osoby najbliższej. Sąd jednak musi mieć na uwadze, że zadośćuczynienie musi być „odpowiednie”, nie może prowadzić do wzbogacenia powodów, zaś może łagodzić jedynie cierpienia psychiczne, które są z natury niewymierne w pieniądzu.

Wiedząc, że „co do zasady nie mogą być uprawnione i skuteczne w procesie próby ustalania wysokości zadośćuczynienia wyłącznie przez poszukiwanie analogii do kwot ustalanych w innych sprawach” (tak SA w Szczecinie w wyroku z dnia 14.09.2017 r., I ACa 318/17) na marginesie tylko można wskazać na praktykę orzeczniczą innych sądów i wysokości zadośćuczynień zasądzanych w innych, podobnych sprawach.

W tym zakresie widoczna jest tendencja wzrostowa. O ile kilka lat temu orzecznictwo przyjmowało za zasadne kwoty najwyżej po kilkadziesiąt tysięcy złotych, o tyle obecnie, szczególnie co do najbliższych członków rodziny (małżonkowie, rodzice – dzieci) są to kwoty przekraczające 100.000,00 zł. Przykładowo w przypadku śmierci dwójki dzieci SA w B. w wyroku z dnia 02.02.2018 r., I ACa 786/17 uznał za zasadne zadośćuczynienie w kwocie 200.000,00 zł; zadośćuczynienia zasądzone za śmierć osoby bliskiej w wyroku z dnia 25.01.2018 r. w sprawie I ACa 754/17 SA w B. wynosiły 120.000,00 zł, 140.000,00 zł i 150.000,00 zł; dla każdego z rodziców za skutki śmierci syna SA w W. w sprawie V ACa 46/17 w wyroku z dnia 23.01.2018 r. przyznał kwoty po 140.000,00 zł, zaś w wyroku z dnia 17.01.2018 r. w sprawie I ACa 707/17 SA w B. za usprawiedliwione uznał żądanie kwoty 147.000,00 zł; SA w K. w wyroku z dnia 05.01.2018 r., I ACa 552/17 uznał za właściwe zadośćuczynienie za zerwanie więzi rodzicielskich w kwocie 100.000,00 zł, zaś za skutki śmierci matki dla każdej z dwóch córek w sprawie I ACa 655/17 w wyroku z dnia 29.12.2017 r. SA w B. przyznał zadośćuczynienia w kwocie po 160.000,00 zł.

W tej jednak sprawie powodowie nie ograniczyli w sposób istotny swojej aktywności życiowej w porównaniu ze stanem sprzed wypadku, zaś żałoba przebiegła w sposób typowy, niepowikłany, dalszy jest też stopień pokrewieństwa niż w relacji rodzice – dzieci, co uzasadnia przyznanie kwot niższych niż w podanych judykatach.

Co do przyczynienia zgodnie z art. 362 k.c. jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron.

W judykaturze słusznie uznano, że osoba, która piła alkohol czy też zażywała środka odurzającego z kierowcą samochodu, a następnie decyduje się na jazdę samochodem z tymże kierowcą, będącym w stanie pod wpływem środków odurzających, przyczynia się do odniesionej szkody powstałej w wyniku wypadku komunikacyjnego, jeżeli stan odurzenia kierowcy pozostaje w związku z tym wypadkiem.

Kierujący pojazdem S. B. w chwili zdarzenia znajdował się pod wpływem 9 - (...)9 tetrahydrokannabinolu w stężeniu 1,3 ng/ml (głównie kannabinoid występujący w haszyszu i marihuanie, wykazujący silne działanie psychotropowe - co nie przekroczyło granicy 2,5ng/ml co pozwoliło stwierdzić że S. B. w chwili zdarzenia znajdował się w stanie po użyciu kannabinoidów - środka działającego podobnie do alkoholu) oraz kwas 11-N.-9 (...)9-karboksyłowy (9-karboksy - (...)) w stężeniu 5,9 ng/ml (...) tj. aktywnego związku czynnego. We krwi S. B. nie stwierdzono obecności zewnątrzpo pochodnego alkoholu etylowego.

Bogate orzecznictwo sądowe w podobnych przypadkach wskazuje na przyjmowanie przyczynienia w rozmiarze od 25% do nawet 70% (w razie jazdy z kierowcą, z którym pasażer wcześniej spożywał alkohol i nie zapiął pasów bezpieczeństwa).

W ocenie Sądu przyczynienie poszkodowanego istniało, ale nie można przyjąć, że pasażer do wypadku i jego skutków przyczynił się bardziej niż kierowca (pозwany wskazuje na przyczynienie w 70%). Dlatego w zakresie przyczynienia za zasadne należało przyjąć stanowisko powodów i ustalić przyczynienie w 25%. Po pierwsze, w żadnym zakresie do zaistnienia i rozmiarów szkody nie przyczyniło się niezapięcie pasów bezpieczeństwa. Samochód uderzył w drzewo dachem i zapięcie pasów spowodowałoby jeszcze znaczniejsze uszkodzenia ciała kierowcy i pasażera. Po drugie, co do narkotyku, jego stężenie było niewielkie i mogło być w ogóle niewidoczne (nierozpoznawalne) dla pasażera. Sąd przyjął jednak przyczynienie K. P., albowiem w kieszeni jego kurtki znaleziono folię aluminiową zawiniętą w kulkę, wewnątrz której znajdował się susz roślinny koloru zielono-brązowego, stanowiący środek odurzający w postaci ziela konopi innych niż włókniste potocznie zwanych marihuaną. Tym samym zgodnie z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego należy przyjąć, że jako pasażer wiedział, iż kierujący zażył wcześniej narkotyk i jego niewielki ilości mogły pozostać w jego organizmie i wpływać na jazdę, a mimo to zdecydował się z nim pojechać.

Po uwzględnieniu przyczynienia do wypłaty pozostawałyby kwoty po 37.500,00 zł (50.000,00 – 25%).

Kwoty te należy pomniejszyć o kwoty już wypłacone przez pozwanego. Daje to kwoty po 36.540,00 (tj. 37.500,00 – 1.860,00 zł), zaś dla M. W. 33.480,00 zł (tj. 37.500,00 zł – 4.020,00 zł).

Powodowie dochodzili zaś kwot po 28.140,00 zł z wyjątkiem M. W. dochodzącej kwoty 25.980,00 zł.

Zgodnie z art. 321 § 1 k.p.c. Sąd nie może wyjść ponad żądanie, więc należało zasądzić:

- na rzecz powodów M. Z., E. Z., K. P. (1) kwoty po 28.140,00 zł tytułem zadośćuczynienia dla każdego z nich,
- na rzecz M. W. kwotę 25.980,00 zł tytułem zadośćuczynienia.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. i art. 455 k.c.

Powodowie wnosili o zasądzenie odsetek od 07.11.2020 r. albo od 28.12.2019 r.

Co do E. i mieczysława Z. wezwanie do zapłaty kwoty 20.000,00 zł jest z dnia 07.10.2020 r. (k. 54), ale doręczono je pozwanemu 13.10.2020 r. 30-dniowy termin na zapłatę zadośćuczynienia mija więc 12.11.2020 r. i odsetki od kwoty 20.000,00 zł należało zasądzić od dnia następnego, tj. 13.11.2020 r. (a nie 07.11.2020 r.). Co do pozostałej dochodzonej kwoty (ponad 20.000,00 zł, tj. 8.140,00 zł) jako date wezwania do zapłaty należało traktować datę doręczenia odpisu pozwu (21.02.2021 r. – k. 82) i odsetki od tej kwoty zasądzić od dnia następnego po upływie 30 dni na spełnienie świadczenia (które upłynęły w dniu 23.03.2021 r.), tj. od dnia 24.03.2021 r.

Co do M. W. i K. P. (1) wezwania do zapłaty kwoty 30.000,00 zł z 29.11.2019 r. (k. 69, 73) doręczono pozwanemu 03.12.2020 r. 30 dni na wypłatę odszkodowania minęło pozwanemu w dniu 02.01.2021 r., więc w opóźnieniu pozostaje od 03.01.2021 r. i od tej daty należało zasądzić odsetki.

Okoliczność, że pozwany wcześniej (przed upływem ustawowych 30 dni) wydaje decyzje o odmowie wypłaty odszkodowania (k. 61, 68, 72, 77) nie powoduje skrócenia 30-dniowego terminu na spełnienie świadczenia.

W pozostałej części powództwa należało więc oddalić.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c., art. 100 k.p.c. mając na uwadze, że powodowie M. Z., E. Z., M. W., K. P. (1) wygrali procesy prawie w całości.

Powodowie M. Z., E. Z. i K. P. (1) ponieśli koszty w kwocie po 5.024,00 zł (opłata 1.407,00 zł, 3.600,00 zł wynagrodzenie pełnomocnika, opłata od pełnomocnictwa 17,00 zł).

Koszty powódki M. W. obejmują kwotę 5.416,00 zł (opłata 1.299,00 zł, 3.600,00 zł wynagrodzenie pełnomocnika, opłata od pełnomocnictwa 17,00 zł, zaliczka na biegłego 500,00 zł - k. 192).

Ponadto Sąd poniósł wydatki, które należało ściągnąć od przegrywającego proces (art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Wydatki obejmują kwoty: 82,31 zł (k. 182), 38,78 zł (k. 182), 63,52 zł (k. 184), 1.599,72 zł (k. 234), 82,31 zł (k. 242), 38,78 zł (k. 242), 384,00 zł (k. 286), 2.753,00 zł (k. 376), 2.339,24 zł (k. 376). Od sumy tych kwot należało odjąć kwoty 2 x 500,00 zł uiszczonych zaliczek na koszty opinii biegłego (k. 192 i 203), co daje łącznie 6.381,66 zł.